RAADSVOORSTEL

Onderwerp Samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer Duiven, Doesburg en Westervoort 2023

Zaak- & documentnr. : Z/23/110003/201617178

Opsteller : Gerben Bosscha
Secr. klankbordgroep

Portefeuillehouder : Deelnemende raden

Afdeling : Griffie

Telefoon : 06-15415665

Samenvatting
Gemeenten zijn verplicht een Rekenkamer in te stellen. De gezamenlijke Rekenkamer van Doesburg, Westervoort en Duiven is ingesteld in 2018. Om met voldoende regelmaat (kwantiteit) onderzoeken te kunnen blijven doen die ook kwalitatief op niveau zijn dient het budget voor de Rekenkamer aangepast te worden. Met goede onderzoeken kan de rekenkamer als een krachtig en effectief instrument van de raden functioneren.

Beslispunten
De raad besluit:

De nieuwe *samenwerkingsovereenkomst gezamenlijke rekenkamer gemeenten Duiven, Doesburg, Westervoort 2023* [doc. 201608424] vast te stellen waarmee de raad instemt om:

1. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage te verhogen van € 0,50 per inwoner naar € 0,75 per inwoner op basis van het inwonertal op 1 januari van dat jaar;
2. De vergoeding onderzoek te verhogen van € 60,- per uur naar € 75,- per uur en elke 4 jaar te indexeren;
3. Geen wijzigingen aan te brengen in de overige vergoedingen, maar deze wel formeel in de samenwerkingsovereenkomst vast te leggen.

Aanleiding
De gemeenschappelijke rekenkamer werkt sinds begin 2018 met hetzelfde budget. De in 2018 vastgestelde vergoeding voor de leden van de Rekenkamer ligt ruim onder het marktconforme tarief. De rekenkamer geeft eveneens het signaal dat een budgetverhoging nodig is om kwalitatief goede onderzoeken te kunnen (blijven) doen. Dit wordt gestaafd door een recent verschenen onderzoeksrapport van onderzoeksbureaus VCVCEI en Berenschot ondersteund door een klankbordgroep met Ministerie van BZK, VNG, Nederlandse vereniging voor Raadsleden en de Vereniging van griffiers.

Planning
Indien de raden akkoord gaan start de budgetverhoging vanaf 2024.

Beoogd effect
Het creëren van de juiste voorwaarden en werkomstandigheden op basis waarvan de Rekenkamer goed kan functioneren. De rekenkamer functioneert goed als zij voor de gemeenteraden kwalitatief goede onderzoeken kunnen uitvoeren naar de doelmatigheid,

rechtmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentebestuur. De rekenkamer kan zo een krachtig instrument van de gemeenteraad zijn om (met name) de controlerende taak uit te voeren.

Argumenten

1.1 *Breed gedragen landelijk onderzoek schrijft een bijdrage van € 1,30 per inwoner voor.*
Er is onderzoek gedaan door bureau CVCEI samen met bureau Berenschot naar professionalisering van de lokale rekenkamers. Hier zijn kaders voor opgesteld waarin ook heldere richtlijnen staan voor budget. Dit onderzoek is breed gedragen door te werken met een klankbordgroep met daarin het Ministerie van Binnenlandse zaken, de Vereniging voor Nederlandse gemeenten, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en de Vereniging van griffiers. Op basis van dit onderzoek is per grootte van gemeentes gekeken waar gemiddeld behoefte aan is wat betreft onderzoeken en de kosten hiervan. Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat een gemeente van 50.000 inwoners minimaal een bedrag van €1,30 per inwoner vereist om haar basisfuncties effectief te kunnen uitoefenen en zo de raad bij te staan. Zie ook de bijlage bij het raadsvoorstel.

1.2 *Kosten van onderzoeken stijgen.*
De kosten van onderzoek nemen toe mede omdat er veel vraag is naar onderzoeken: onderzoeksbureaus vragen hogere bedragen. Vanuit de rekenkamer komt daarom het signaal dat het binnen het huidige budget lastig is om goede onderzoeksbureaus in te zetten en de kwaliteit te (blijven) leveren die ze willen leveren.

1.3 *De uurtarieven stijgen indien akkoord wordt gegeven op beslispunt 2.*
Als het uurtarief stijgt (beslispunt 2) dan moet er meer geld gereserveerd worden uit het totale budget om dit te kunnen bekostigen. Een groter budget is dan nodig om dezelfde werkzaamheden uit te kunnen voeren zodat de rekenkamer niet minder onderzoeken hoeft te gaan doen en ook grote onderzoeken kan blijven uitvoeren.

1.4 *Een goed functionerende rekenkamer is een krachtig instrument voor de raden.*
Met goede onderzoeken kan de rekenkamer het gemeentebeleid goed onderzoeken op doeltreffendheid en rechtmatigheid. De rekenkamer kan de gemeenteraad helpen als instrument om overzicht en inzicht te krijgen in gemeentebeleid: gaan dingen goed of kunnen dingen wellicht beter? Kortom: door een effectieve rekenkamer met voldoende budget kan de gemeenteraad goed in stelling worden gebracht. Met de decentralisaties is de lokale gemeente bovendien meer beleid gaan uitvoeren waardoor raadsleden ook meer beleid moeten controleren en een toenemende stroom aan informatie moeten verwerken. In deze trend is juist een professionele rekenkamer van belang als hulpinstrument.

1.5 *Als beleid efficiënter kan worden uitgevoerd kan dit op de lange termijn geld besparen.*
Uit de onderzoeken naar doeltreffendheid en effectiviteit van het gemeentebeleid kunnen conclusies komen waar ook het college en de uitvoerende organisatie van kunnen leren. Een goed functionerende rekenkamer, met voldoende budget om de basisfuncties uit te kunnen voeren, kan daarom een waardevolle investering zijn.

2.1 *Het huidige tarief is niet langer marktconform.*
Dit betreft het uurtarief voor de leden van de rekenkamer die ze puur aan onderzoek besteden: het zelf uitvoeren van een onderzoek of uren besteed in de begeleiding van een onderzoek door een extern onderzoeksbureau. Het huidige bedrag is niet langer marktconform voor onderzoekers waardoor een verhoging wordt voorgesteld wat meer richting een marktconform bedrag gaat.

2.2 *Het huidige tarief is niet langer marktconform.*
Dit betreft het uurtarief voor de leden van de rekenkamer die ze puur aan onderzoek besteden: het zelf uitvoeren van een onderzoek of uren besteed in de begeleiding van een onderzoek door een extern onderzoeksbureau. Het huidige bedrag is niet langer marktconform voor onderzoekers waardoor een verhoging wordt voorgesteld wat meer richting een marktconform bedrag gaat.

2.3 *Met indexatie wordt waarde aangepast aan actuele prijsontwikkelingen.*
Hiermee voorkomen we dat het bedrag gelijk blijft terwijl geld meer of minder waard wordt, door bijvoorbeeld inflatie (cijfers CBS).

2.3 *Een redelijk bedrag trekt betere onderzoekers aan.*
Een meer marktconform bedrag vergroot de kans op kwalitatief goede onderzoekers in onze gemeenschappelijke rekenkamer (er is één vacature).

3.1 *De overige financiële bepalingen staan niet in de samenwerkingsovereenkomst.*
De overige vergoedingen zijn alleen vastgelegd met een raadsbesluit. Nu de samenwerkingsovereenkomst toch wordt gewijzigd stellen we voor om die bedragen ook formeel in de samenwerkingsovereenkomst vast te leggen.

Kanttekeningen

2.1 De evaluatie van de gemeenschappelijke rekenkamer (uit 2021) was positief waardoor men de vraag kan opwerpen waarom budgetverhoging nodig is als de rekenkamer reeds goed functioneert. Vanuit de rekenkamer komt echter het signaal dat zij door stijgende prijzen niet dezelfde kwaliteit kunnen blijven leveren met het huidige budget.

2.2 De stijging naar €0,75 cent per inwoner is slechts een kleine stap in de richting van de €1,30 per inwoner die wordt geadviseerd door CVCEI en Berenschot. De klankbordgroep (waarin 2 deelnemers van alle gemeenteraden zitten) opteert bewust voor een kleine verhoging vanuit de wetenschap dat alle drie de gemeenten akkoord moeten gaan. De kans op voldoende draagvlak bij alle gemeenten is mogelijk groter met een kleine verhoging. Een gemeenteraad kan het voorgestelde bedrag ook amenderen naar een hoger bedrag. We adviseren dan om allereerst in de beslispunten akkoord te gaan met de voorgestelde verhoging en daarnaast een hoger bedrag vast te stellen met de disclaimer dat de andere twee gemeenten hier ook akkoord mee moeten gaan om in werking te kunnen treden. Op deze wijze wordt in ieder geval de minimale verhoging geactiveerd als alle raden akkoord gaan.

2.3 De afgelopen jaren is het budget nog niet overschreden. Resterende bedragen zijn doorgeschoven naar het budget van het volgende jaar. In 2022 was dit bedrag eenmalig hoger omdat een lopend onderzoek is geannuleerd.

3.1 Mochten de raden deze bedragen in de toekomst willen wijzigen dan moet ook de samenwerkingsovereenkomst worden gewijzigd. We schatten echter niet in dat dit frequent zal plaatsvinden.

Financiële paragraaf

Concreet zou de budgetverhoging het volgende betekenen per gemeente (cijfers CBS inwonertal 2022):

Gemeente	**Huidig**	**2024**
Westervoort	€ 7.472	€ 11.208
Doesburg	€ 5.518	€ 8.277
Duiven	€ 12.473	€ 18.709

Het vastgestelde budget wordt opgenomen in de begroting 2024.

Relatie met herstelplan

In het herstelplan is in eerste instantie opgenomen het budget voor de Rekenkamer te laten vervallen. Dit is later gecorrigeerd, aangezien een Rekenkamer een wettelijke verplichting is en er contractuele afspraken gelden met Duiven en Doesburg.

Duurzaamheid
N.v.t.

Intergemeentelijke samenwerking
De gemeenteraden Doesburg, Westervoort en Duiven hebben sinds 2018 een gezamenlijke rekenkamer welke onderzoeken uitvoert voor de drie gemeenteraden.
De samenwerkingsovereenkomst moet door de drie gemeenteraden worden vastgesteld.

Bijlagen
201617174 - Raadsbesluit
201617182 - Samenwerkingsovereenkomst gezamenlijke rekenkamer Duiven, Doesburg, Westervoort 2023
201617184 - Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamers
201606190 - Vergelijking andere gemeenten

Klankbordgroep Rekenkamer.

G.J. Schrijner	E.N. Bosscha
Voorzitter klankbordgroep	Secretaris klankbordgroep